

OMŠENSKÉ

noviny

Vydáva obec Omšenie

ROČNÍK XIX.

ČÍSLO 3

september 2013

Cena 0,10 Eur

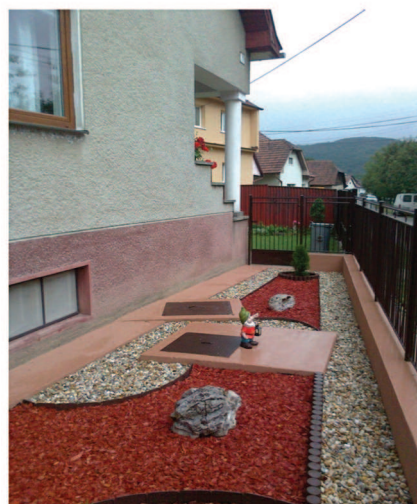
Obec Omšenie

vyhlasuje pre rok 2013 súťaž

*O najkrajší balkón, predzáhradku a úpravu
okolí domu*

Aj v tomto roku 2013 budú môcť obyvatelia Omšenia opäť ukázať, ako majú upravené okolie domu, predzáhradky či balkóny. Stačí kvetinovú výzdobu alebo upravené okolie domu odfotiť a fotografiu so svojimi kontaktnými údajmi (meno, adresa a telefónnym číslom) poslať do 15. októbra 2013 e-mailom na helenaocu@gmail.com, alebo na adresu Obecný úrad Omšenie č. 330. Z poslaných fotografií a po kontrolnej obhliadke vyberie Komisia kultúry tri najkrajšie úpravy okolia domu, tri najkrajšie predzáhradky a tri najkrajšie balkóny. Ich majitelia budú odmenení.

HODY

Slovo hody má staroslovenský pôvod a znamená hostinu, sviatok. Cirkev dala tomuto pohanskému sviatku kresťanský obsah a hody časovo spájala s oslavou niektorého zo svätcov, väčšinou patróna, ktorému bol zasvätený kostol. V našej obci je to 8. septembra na sviatok narodenia Panny Márie. V sobotu pred hodovou nedeľou gazdiné vyčistili a upratali domy a priedomia, napiekli a navarili všetko, čo bolo potrebné podľa zvyklostí nachystať. Hody sa stali príťažlivé nielen pre domáчих, ale azda ešte väčšmi pre návštevníkov. Hodové zábavy a hostiny sa spájali s rôznymi atrakciami. V minulosti to boli, kolotoče, hojdačky, podomoví muzikanti a mnohé iné lákadlá, ako predaj medovníkov, cukríkov, svätých obrázkov, ružencov a podobne.

KŇAZSTVO JE DAR

Kňaz je človek, jeden z mnohých, ktorý za veľa vďačí svojim rodičom, súrodencom, priateľom. Človek, ktorý dostal dobré vzdelanie, ale aj dar - kňazstvo.

Platí to aj v prípade nášho pána farára - Mgr. Miroslava Lysičana. Jeho cesta ku kňazstvu iste nebola jednoduchá a priama. A predsa, ona sa stala cestou jeho ďalšieho smerovania. Cestou, ktorá ho priviedla cez jeho "áno" - vtedy na začiatku, keď si podával prihlášku do seminára a po ktorej kráčať šesť rokov, až kým sa nestal kňa-

zom a neskôr slúžil na viacerých miestach - až k nám do Omšenia a Dolnej Poruby. Vďaka tomuto kňazovi naša obec prežila jednu neobyčajnú slávnosť, pretože dňa 19. júna 2013 slávil **25. výročie kňazskej vysviacky**.

Kňazské svätenie prijal v roku 1988 z rúk vtedajšieho biskupa Mons. Jána Pásztor. Bolo to ešte v čase komunistického režimu, kedy všetci slovenskí bohoslovci boli sústredení len v jednom spoločnom kňazskom seminári v Bratislave.

pokračovanie na str. 2

pokračovanie zo str. 1

Spolu s našim pánom farárom bolo vysvätených ďalších 44 kňazov. Celý ročník si po rokoch tento významný deň pripomenul pri-

ktorý kázal aj na prímicej sv. omši nášho duchovného otca. Okrem terchovskej muziky bohoslužbu spestril aj omšenský spevokol a krojový sprievod s obetnými darmi.

mo v Ríme, kde momentálne pôsobí jeden zo spolužiakov a presne 19. júna mohli byť všetci zúčastnení, prítomní aj na audiencii u pápeža Františka.

Veriaci našej farnosti ďakovali za dar kňazstva nášho pána farára v nedeľu 23. júna vo farskom kostole, kde bola slávená slávnostná sv. omša. Kázeň nie náhodou predniesol páter Pavol Kruták, SVD - rodák z Terchovej,

Na celej slávnosti bola prítomná nielen najbližšia rodina pána farára, ale aj jeho rodáci a zástupcovia jednotlivých farností, v ktorých pôsobil v minulosti. Prítomní boli aj starostovia z Omšenia, Dolnej Poruby a Terchovej.

Zástupcovia farníkov svojmu duchovnému otcovi okrem gratulácie k jeho jubileu poďakovali tiež za jeho duchovnú službu, ako aj za rekonštrukciu nášho chrámu

a farskej budovy.

Po slávnostnej bohoslužbe stretnutie pokračovalo v priestoroch nad obchodným domom, kde bolo pripravené občerstvenie poprepletané priateľským rozhovorom a všetkým k dobrej nálade vyhrávala neodmysliteľná Terchovská muzika. Známi hudobníci potešili čarom Terchovskej hudby aj občanov zhromaždených pred "Hostincom u Trokana".

od príprav slávnostnej bohoslužby až po posekanie v kruhu rodiny, priateľov a známych. Obecnému úradu ďakuje za poskytnutie priestorov a ústretovosť, ďalším za výzdobu, prípravu jedál, prinesenie produktov alebo už hotových jedál, ďalej za obsluhu a akúkoľvek pomoc a preukázanú priazeň. Úprimne ďakuje taktiež za všetky dary - nielen tie materiálne, ale aj za duchovné,

obetné dary pre jubilanta

Pán farár ďakuje všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na príprave slávenia jeho výročia, počnúc

ktoré ľudské oko ťažšie postrehne.

Zuzana Grabczak

Uctili sme si sv. Cyrila a Metoda ...

Dňa 21.6.2013 aj Omšenie s úctou prijalo vzácnu relikviu sv. Cyrila, ktorá už tretí rok putovala po slovenských dekanátoch. Jej prevzatie z Hornej Súče sa uskutočnilo na začiatku obce pri hájovni.

Relikvie niesli hasiči na čele s p.farárom vdp. Mgr. Miroslavom Lysičanom. Za nimi v sprievode išli ostatní členovia hasičského zboru, futbalisti, dychová hudba, spevokol, krojovaná folklórna

skupina Dolina a občania obce na čele so starostom Jozefom Marčekom. Nasledovala sv. omša, ktorú celebraval trenčiansky dekan Mons. Milan Kupčík.

1150 výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie sme si uctili pobožnosťou, ktorá sa konala 14. 7. 2013 na Lašteku, kde je už 15 rokov u-

miestnený slovenský dvojkríž s reliéfom našich vierozvestov sv. Cyrila a Metoda. Pobožnosť vykonal vdp. Miroslav Lysičan správca farnosti.

O občerstvenie a plynulý priebeh sa postarala Obec Omšenie a starosta obce Jozef Marček.

Pobožnosť na Lašteku

Vyhodnotenie súťaže "Najlepší čitateľ knižnice v šk. roku 2012/2013"

Obecná knižnica a Komisia pre rozvoj vzdelávania a kultúry udelila titul:

"Kráľovná čitateľov"

v kategórii do 10 rokov:

Laure Hořkovej

v kategórii 10-15 rokov:

1. miesto - *Kristíne Balážovej*

2. miesto - *Katke Kijácovej*

3. miesto - *Martine Balážovej*

Najmladším čitateľom knižnice je Karinka Bolebruchová.

Obecná knižnica ponúka čitateľom nasledovné knižné novinky:

Knihy pre dospelých:

Byrne, L.	: Schody do neba
Canfield, J.	: Nájdi svoje šťastie
Dán, D.	: Kráska a netvor
Dušek, P.	: Slečna s výsledkami
Keleová - Vasilková	: Liek na smútok
Lasicová, H.	: Služka
MacKinley, T.	: Mať krídla a letieť
Pilsner, Mia	: Bolo to z lásky
Sasková, L.	: Zlatokopka
Steel, D.	: Veľké dievča
Šikulová, V.	: Miesta v sieti
Tekeľová, K.	: Nedokonalý plán
Warren, T. A.	: Jediný dotyk
Watson, S. J.	: Skôr než zaspím

Náučná literatúra:

Recepty zo života 23
Svet koní
Výlety po Slovensku s deťmi i bez nich

Knihy pre deti a mládež:

Brezina, T.	: Čarodejný hrad
Gool, V.	: Čarovné rozprávky
Hapka, C.	: Kengurkin deň s priateľmi
Náhlíková, A.	: Básničky do detskej izbičky
Simon, F.	: Grázlik Gabo superstár
Wilsonová, J.	: To najhoršie na mojej sestre
Škriatok Zvedavko a jeho dobrodružstvá	
Šmolčatá	
Veselé príbehy psíka Lapaja	

Blížšie informácie o knižných novinkách sa dozviete priamo v obecnej knižnici. Tešíme sa na Vašu návštevu.

Šľachtické rody vlastniace Omšenie - Sinaovci z Hódosu a Kizdie

Šimon Bošáni predal Omšenie - vrátane Baračky barónovi Sinaovi z Hódosu a Kizdie. Tým obec na päť rokov získala nového feudálneho pána. Pripojil ju k svojmu trenčianskemu hradnému panstvu. Viedenský bankár Sina predstavoval úplne iný typ feudála ako blahosklonný Bošáni. Svoje poddanské povinnosti museli Omšenia poctivo dodržiavať. "Za pánštiny narjadylo sa moc robvót. Chto by sa bú nédostaveu na robotu, prišeu dráb a ubeu selláka na majjéri, alebo pred kostélom." Zachovali sa robotné registre Omšenia z rokov 1845, 1846 a 1848. Marcové zákony revolučného meruôsmeho roku poddanstvo - vrátane robotných povinností, cirkevného desiatku, zemepanského deviatku a iných - zrušili. Barón zanedlho dedinčanom udelil 30 urbárskych gruntov a štyri hofierske. Po súdnom spore dostali aj časť oráčín, pasienkov, záhrad, lúk, pastvín a lesa. Tento prídel si však museli odpracovať. Až potom dostali majetok do svojho vlastníctva.

Spomenutý Juraj Šimon Sina (1782-1856), za zásluhy o rozvoj domáceho priemyslu a obchodu r. 1822 povýšený do šľachtického stavu s titulom "barón Sina z Hódosu a

Kizdie", získal od posledného llešháziho panstva Trenčín, Dubnica a Bánovce. Skúposť tohto boháča bola príslavečná, stala sa dokonca predmetom anekdot.

Fiakristovi vo Viedni zásadne nedával prepitné. Raz sa fiakrista odvážil pripomenúť, že "mladý pán" nikdy nezaбудne nechať zlatku. Barón povedal: "Môj syn môže - lebo má bohatého otca. Ale ja ho nemám..." Aj pri všetkom lakomstve investoval do prestavby Trenčianskych Teplíc (vybudovanie nového zrkadlového kúpeľa, ústavenie letohrádkov, úprava promenád, stavba dreveného letného divadla Aréna, zriadenie poštového úradu) na druhej strane však zaviedol poplatky za kúpanie. Oženil sa s Katarínou Derre z Morody (1792-1851). Svoje majetky v hodnote približne 80 miliónov zlatých odkázal synovi Šimonovi (nar. 15. augusta 1810). Ten sa popri obchodných záležitostiach venoval aj diplomatickej kariére: pôsobil ako grécky vyslanec vo Viedni, Berlíne a v Mníchove. Mal povest' jedného z najbohatších mužov rakúskej monarchie.

Veľkorysý a štedrý, dával časť zo svojho majetku aj kultúrnym inštitúciám (Maďarské národné múzeum,

Národné divadlo) či na charitu. Ako mecenáš podporoval tiež univerzitu v Aténach, najmä jej astronomický výskum. Na svojich panstvách zaviedol mnohé sociálne a charitatívne opatrenia. V Trenčianskych Tepliciach dal postaviť nový hotel Teplitz (neskôr Grand Hotel), kúpeľný dom nazvaný na jeho počesť Sina a zriadiť park. Jeho ženou sa stala barónka Ifigénia Ghika z Désenfalvy (nar. 1815, sobáš 1835, zom. 1884). Po Šimonovej smrti (15. apríla 1876) si obrovské imanie na základe testamentu rozdelili dcéry Anastázia (vydatá grófka von Wimpffen), Irena (kňažná Mavrocordato), Helena (kňažná Ypsilanti) a Ifigénia. Vdova dostala doživotné právo užívania veľkostatku Kalácsa.

Najmladšej Ifigénii (nar. 1. júla 1846 v Pentzingu, Viedeň) pripadli panstvá Velehrad, Hrotovice a Brumov na Morave, Bánovce, Teplička a Trenčianske panstvo v Uhorsku. Tieto veľkostatky však boli zatažené a dlžoby neustále narastali. Vojvodkyňa mala trvalé bydlisko na de castriesovskom zámku v Paríži a počas návštev na jednotlivých panstvách nebolo v jej silách ovplyvniť efektívitu

hospodárenia. Rozpredávala jedno za druhým: r. 1882 Hrotovice (veľkopriemyselníkovi Antonovi Dreherovi), r. 1883 Velehrad (Katolíckemu podpornému spolku Olomouckého arcibiskupstva) a r. 1893 Brumov (Dreherovi). Na Považí si obľúbila predovšetkým Dubnický kaštieľ - v tamojšom parku rada raňajkovala pod tromi majestátnymi lipami v spoločnosti svojich hostí. Očarená výšivkami dedinských žien založila v kaštieli výšivkársku školu. Často pobývala v Trenčianskych Tepliciach, ktoré sa snažila pozdvihnúť na úroveň vtedy moderných európskych kúpeľných miest. Spomínali na ňu aj obyvatelia Omšenia. "Za hercočky (skomolenina od nemeckého Herzogin - vojvodkyňa) bolo lepšie." (Ako za jej otca, respektíve starého otca - pozn. aut.) Krátko po smrti prvého manžela - Armanda de La Croix, tretieho vojvodu de Castries (1886) - sa vydala za šarmantného Louisa Emmanuela, vikomta d'Harcourt d'Olonde; kým v Paríži sa o nej hovorilo ako o vikomtese, v Uhorsku (kde titul vikomt nejestvoval) bola grófkou d'Harcourt.

pokračovanie na str. 4

Ifigéniine aktivity týkajúce sa kúpeľov (zásluha o výstavbu jedinečného, orientálne pôsobiaceho Hammamu, dokončeného 1888, Cursalonu - súčasná Kúpeľná dvorana - či nového mestského kostola) sú dostatočne známe. Vikomtesa bola v parížskej spoločnosti povestná ako grande dame a filantropka. Keď jej zostávajúce panstvo prestali hospodáriť vo vlastnej réžii, stal sa ich úpadok nezadržateľným. Veľké výdavky nebolo možné pokryť ani predajom regálií (napr. právo výčapu liehovín a ďalšie práva, vyhradené iba šľachte). V roku 1909 peštianska banka vypovedala veľkostatkárke úver, skonfiškujúc následne všetky jej uhorské majetky. I panský majetok v Omšeni banka ponúkla na predaj. Snahu vtedajšieho richtára odkúpiť ho pre obec prekazil Leopold Haas. Avšak najbohatší gazdovia sa s richtárom spojili a vezmúc si pôžičku, pol majera spolu s panskými

roľami a pasienkami napokon predsa len získali. Lesy odkúpila najprv firma Schanzer, od nej firma Domový lesný priemysel. Bezdetná Ifigénia 27. júla 1914 vo svojom parížskom dome na rue Constantine podľahla dlhotrvajúcej chorobe. Prežila všetky svoje sestry a jej smrťou rod Sina vymrel aj po praslici.

Okrem Baračkaiovcov, Bošániovcov a Sinaovcov boli dočasnými vlastníkami častí Omšenia aj iné šľachtické rody. V roku 1522 dal Pavol Baračkai časť dediny do zálohu Podmanickým. Išlo o bratov Jána, Štefana a Michala (synovia posledného, Ján a Rafael, vošli do dejín ako lúpežní rytieri, ktorí násilne obsadzovali majetky svojich nepriateľov na Považí, dlho vzdorujúc i kráľovskému majestátu Ferdinanda I. Habsburského). Zdá sa, že Pavol Baračkai svoje peňažné záväzky voči Podmanickým načas splnil, pretože v dikálnych súpisoch datovaných 1532, 1548 a

1549 je už uvádzaný ako jediný majiteľ Omšenia.

Približne v druhej polovici 16. storočia nadobudol majetkový podiel v Omšeni František Esterházi z Galanty (okolo 1533-asi 1604). Podiel zdedil jeho mladší syn Daniel (1585-1654), protiturecký bojovník. Ferdinand II. Danielovi v roku 1635 donáciou tento majetkový podiel potvrdil. Daniel sa stal zakladateľom česnej (podľa panstva Cseznek vo Veszprémskej stolici) vetvy rodu Esterházi. Či spomenutý majetkový podiel v Omšeni predal alebo odkázal niektorému zo svojich potomkov/príbuzných, nie je zatiaľ známe.

Použitá literatúra:

BYSTRICKÝ, V. - ROGULOVÁ, J. (zost.): Dubnica nad Váhom. Dubnica nad Váhom, 2010.
FEKETE NAGY, A.: Trencsén vármegye. Praha, 1941.
KOČIŠ, J.: Od Čachtíc po Strečno. Martin, 1989.
KOVÁČIK, J.: Pri prameni

uzdravujúcom. Žilina, 1942.
kol. autorov: Slovenský biografický slovník E-J. Martin, 1987.
kol. autorov: Slovenský biografický slovník R-S. Martin, 1992.
LANIER, A.: Die Geschichte des Bank- und Handelshauses Sina. Dostupné na internete: <http://www.alanier.at/Sina1.htm> (8. jún 2013)
LUKINICH, I.: A podmanini Podmaniczky-család oklevéltára I-IV. Budapest, 1937-1942.
MOLECOVÁ-VAGAČOVÁ, I.: Pospolitá kultúra v Omšeni a jej funkčný charakter. 1946.
SÉRIGNY: Deuils. In: Le Figaro, 28.7.1914, s. 9.
ŠÍPOŠ, J. - ONDREJKOVIČ, I.: Trenčianske Teplice. Bratislava, 1989.
Štátny archív v Bratislave. Sprievodca po archívnych fondoch. Bratislava, 1959.

Mgr. Martin Malo

Generál Dr. M.R. Štefánik, súčasný minister vojny v čs. vláde, 4. mája 1919 v nedeľu ráno v talianskej Udine, v generálskej uniforme francúzskej armády prišiel na letisko, kde už bola pripravená vojenská kapela. Po slávnostnej rozlúčkovej ceremónii nastúpil do lietadla, ktoré z letiska odštartovalo. Asi o 11.15 hod. bolo nad Bratislavou, nad ktorou zakrúžilo, letelo neďaleko delostreleckých kasární, vznieslo sa nižšie ako keby chcelo pristáť, ale nepristalo - asi pre strelbu, ktorá začala z delostreleckých kasární. Svedok Lecha udal do protokolu, že na vlastné oči videl asi dvadsať vojakov, ktorí strieľali z pušiek na dvore. Ďalší vojaci strieľali z okna. Lietadlo odletelo ponad továreň Stollwerk, kde sa vraj pokúsilo pristáť na lúkach, znovu sa zdvihlo a poletovalo pol hodiny aj nad miestami, kde nemalo čo hľadať. Letelo až ďaleko na juh, potom sa vracalo ponad Dunajské Biskupice, letelo na Vajnory, vznieslo sa nízko, posádka mávala bielymi šatkami, čo niektorí svedkovia považovali

Štefánikova životná cesta časť 6.

za výzvu, aby naň nestrieľali. Nakoniec vybuchol z lietadla oblak dymu, počalo sa náhle kymácať a padalo kolmo k zemi. Štefánik sedel vpredu, vyhodil tašku a vyskočil. Šofér Jindřich Škořepa opísal: "Šli sme autom na miesto, kde sme našli horiace lietadlo a 4 mŕtvol. Podľa červených nohavíc som poznal Štefánika. Rozopol som mu odev a skúšal tepnu, tepna pracovala ešte silne. Odviezol som ťažko raneného do nemocnice. Privolali lekári Dr. Záviška a ďalší prítomní pplk. Hradecký, mjr. Killian, konštatovali smrť." Lech po havárii videl, že jeden taliansky člen posádky mal čerstvú ranu na hlave od guľky z pušky obviazanú tenkým obvazom, Jiří Forman z Plzne, rádiotelegrafista pri delostreleckej jednotke pri Bratislave rozprával: "Dostali sme hlásenie, že letí lietadlo so Štefánikom, ale potom sme dostali druhé hlásenie, že je to nepriateľské lietadlo a treba naň strieľať. Keď sme približili k zostrelenému lietadlu, zistili sme k čomu

došlo a dohodli sme sa spolu s Oldřichom Forštom z Litomyšle, že pri tom nešťastí sme neboli." Boli aj svedkovia ktorí tvrdili o delostreleckej paľbe, že videli rozprašky šrapnelov nad lietadlom; strieľajúce delá boli umiestnené medzi Ivanka a Vajnormi. Podľa svedectiev o strelbe by sa dalo usúdiť, že lietadlo pred strelbou unikalo a hľadalo vhodný terén na pristátie, kde by naň nestrieľali. Výpovedi o strelbe bolo toľko, že sa dá konštatovať, že lietadlo bolo zostrelené. Potom vraj príslušníci tajnej polície navštevovali svedkov a pohrozili im prenasledovaním a stratou zamestnania, ak nebudú mlčať.

Havária Štefánikovho lietadla bol politický atentát, ktorý by sa sotva mohol uskutočniť bez vysoko postavených osobností. Je nesporné, že najväčší záujem na odstavení Štefánika mal Dr. Eduard Beneš, ktorý mal so Štefánikom rôzne spory. Najväčší spor bol, keď Beneš defraudoval veľké množstvo

peňazí zo zbierky od amerických krajanov na podporu légii, čo mal vyšetriť Národný súd (po Štefánikovej smrti sa to nevyšetrilo). Majorovi Šebovi sa dostala informácia o príprave atentátu, ktorý sa mal stať vo vlaku, v ktorom pôjde Štefánik na Slovensko. Keď sa Štefánik rozhodol pre lietadlo, naskytla sa nová príležitosť. Dôstojník čs. légii v Taliansku generál H. Gibiš sa vraj dozvedel od majora Šeba dôvernú informáciu o chystanom zámere zostrelenia lietadla Caproni a tak sa vraj 4. mája 1919 včas ráno ponáhlal na letisko v Udine varovať Štefánika, no prišiel neskoro, lietadlo už odletelo.

Štefánik si bral do lietadla šabľu v očakávaní privítacej ceremónie v Bratislave, ale scenár už bol napísaný pre iný druh privítania. Pristávaciu plochu mali zaistiť a na nej čakať na lietadlo len niekoľkí francúzski dôstojníci a poddôstojníci a pár vybraných českých vojakov. Ani jeden svedok nevypovedal, že videl na pristávacej ploche talianskych vojakov či dôstojníkov. Kde teda boli?

pokračovanie na str. 5

Veď v Bratislave bola posádka síce z českých a slovenských legionárov, ale velil im taliansky generál Piccione a istý počet talianskych dôstojníkov? Ako pred nimi zatajiť, že došlo zostreleniu? S určitostou vieme, že organizátori atentátu tento problém uspokojivo vyriešili, lebo vládny minister Dr. Šrobár odviezol generála Picciona s menším štábom talianskych dôstojníkov zvláštnym vlakom do Skalice na slávnosť sadenia lipy. Ostatní talianski dôstojníci mali nedeľné voľno, alebo ešte dospávali po sobotňajšej zábave. Na uliciach panoval nedeľňajší pokoj - málokto vedel o očakávanom prilete generála Štefánika, zastávajúceho už iba nadbytočnú funkciu ministra vojny, ktorej sa mal podľa prezidenta Masaryka vzdať. Aj za takýchto okolností by sa patrilo, aby bol Štefánikov návrat do vlasti slávnostnou udalosťou (ale nebol), aby na jeho privítanie boli čelní miestni predstavitelia štátnej moci (ale neboli tam). Na letisku nebol ani jeden vysoký úradník Šrobárovo ministerstva, ani príbuzní a priatelia. Skutočná scéna na letisku

rozhodne ako uvítanie nevyzerala, čo sa neskôr, v rozpore s inými údajmi, zdôvodňovalo nutnosťou utajenia priletu. Minister Šrobár a jeho tím považovali záujem štátu za prvoradejší a preto zvažovali vinu za haváriu na vietor, ktorý vraj bol dosť silný. Môžeme si predstaviť, ako by bola zapôsobila na slovenské obyvateľstvo, na Slovákov v armáde a na ich talianskych veliteľov správa, že havária lietadla a smrť Štefánika nebola nešťastnou náhodou, ale zámerným politickým atentátom.

Po havárii Štefánikovho lietadla nikto neprikázal dôkladne vyšetriť príčinu havárie. Neurobil to ani prezident republiky. Na slávnostný pohreb sa nedostavil ani Dr. Beneš, ani prezident Masaryk, podobne sa zachoval o 9 rokov (v roku 1928) neskôr, keď i za cenu škandálu nešiel na Bradlo pri príležitosti dokončenia Štefánikovej mohyly. Ani k Štefánikovej rodine sa prezident nezachoval dôstojne. Hneď po havárii Štefánikovho lietadla napísal svojmu druhovi E. Benešovi do Paríža: "Milan je mrtev, i ten skon je v súlade s jeho ka-

riérou. Pozor na Milanov byt a jeho zbierky." V Milanovom byte nešlo len o dokumenty, ale aj o cennosti. Po Štefánikovej smrti odcestovala rodina do Paríža - uviesť do behu pozostalostné pojednávanie fr. súdu (máj-jún 1920), ktorý určil vydať pozostalost splnomocnenému bratovi Mirkovi, rovnako ako ich súkromný majetok, ktorý môžu komukoľvek predať. Parížsky žid im ponúkol už v roku 1919 za parížsku pozostalost 1 milión frankov a hradenie ich výdavkov. Vláda dala pozostalost previesť do Tróji pri Prahe a Beneš ubezpečil Mirka, že štát pozostalost odkúpi a daruje ju legionárskemu múzeu v Tróji. Rodina Štefánika sa vyjadřila, že pozostalost radšej dá za pol ceny, alebo i lacnejšie, len nech je v múzeu doma. Ale na vec v Prahe sa zabudlo, tak rodina napísala prosbopis do Prahy, ale ten sa stratil. Napísali nový, ale nič sa nedialo. Vystrojili sa aj so starou matkou do Prahy, v Tróji si vybrali určité veci, nehodiace sa do múzea (šatstvo a periny), tie odviezli domov a čakali....márne. Vec zasa zaspala. Po mnohých urgenciách

a žiadostí vláde a Masarykovi v roku 1922 Štefánikovej matke vyplátili 50 000 Kč a Márii (Štefánikovej sestre) priznali 11. januára 1929 dar z milosti 12 000 Kč ročne. Masaryk a Beneš nevyšli z vojny ako nemajetné osoby. Masaryk v marci 1923 venoval niečo vyše 2 miliónov korún každému členovi svojej rodiny - žene Charlotte, synovi Janovi a dcéram Alici a Olge, ďalej 1 025 000 korún Benešovi a jeho manželke, za peniaze, ktoré vraj poskytli jemu osobne v podobe štedrých príspevkov krajanu na vytvorenie československého štátu. Tu vidieť postoj prezidenta Masaryka k Štefánikovej rodine. Dá sa to ťažko vysvetliť inakšie než tým, že Štefánik upadol u prezidenta Masaryka do nemilosti. Tu vidieť, že Štefánik v chudobe žil aj v chudobe zomrel.

Na všetky články, čo som o Štefánikovi napísal, som použil niektoré pasáže z knihy názvom "Kauza Štefánik", ktorú vydalo Vydavateľstvo Matice slovenskej.

Martin Galiovský

Zaburinenie pozemkov - upozornenie

Podľa § 20 písm. c/ zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov majú vlastníci a užívatelia poľnohospodárskej pôdy povinnosť podľa § 3 ods. 1 uvedeného zákona predchádzať výskytu a šíreniu burín, vykonávať agrotechnické opatrenia na ochranu a zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a na ochranu pred jej poškodením a degradáciou.

Ten, kto svojou nečinnosťou spôsobil zaburinenie poľnohospodárskeho pozemku alebo nepoľnohospodárskeho pozemku v blízkosti poľnohospodárskeho po-

zemku (§3), prípadne nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy (§3-8), dopustí sa priestupku na úseku ochrany poľnohospodárskej pôdy, za ktorý môže pozemkový úrad uložiť pokutu do výšky 330,- Eur, resp. 995 Eur.

Riadnym dodržiavaním stanovených povinností sa predídze konaniu vo veci priestupkov, správnych deliktov a ukladaniu pokút.

Vyzývame preto všetkých vlastníkov a užívateľov, aby udržiavali svoje poľnohospodárske i nepoľnohospodárske pozemky v nezaburinenom stave pravidelným a včasným odstraňovaním burín, aby nedošlo k ich šíreniu na susedné pozemky.

Zverejnenie neplatičov miestnych daní a poplatkov - Daňoví dlžníci

Obec Omšenie podľa § 52 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov oznamuje, že na internetovej stránke obce a na úradnej tabuli bude zverejnený zoznam daňových dlžníkov.

Žiadame občanov, aby si prišli zaplatiť nedoplatky za: daň z nehnuteľností, daň za psa, poplatok za komunálny odpad a poplatok za televízny káblový rozvod do pokladne obce v úradných hodinách do 15.9.2013.

Výzva pre majiteľov psov

Voľný pohyb psov - Napriek výzvam a upozorneniam majiteľov psov, naďalej nás všetkých obťažuje a ohrozuje VOLNÝ POHYB PSOV po uliciach, verejných priestranstvách a v blízkosti verejných objektov. Preto v mene ostatných občanov žiadame a vyzývame majiteľov všetkých "chronicky" sa túlavých psov, aby zamedzili ich pohybu po obci!

Ďakujeme.

SPOLOČENSKÁ KRÓNKA

Noví občiankovia

Adam ČERNICKÝ	č. 139
Michal KRAMORIŠ	č. 232
Patrik PORUBČAN	č. 675
Matúš FILKO	č. 405
Marek TINKA	č. 663
Rebeka RIEČICKÁ	č. 544

Životné jubileum

50. rokov

Miroslav ČMELKO	č. 263
Ján FORTUNA	č. 680
Peter VÁCLAV	č. 125
Helena ILAVSKÁ	č. 186
Drahomíra FORTUNOVÁ	č. 680
Mária KYJACOVÁ	č. 600
Ján FRAŇO	č. 116
Alojz MARČEK	č. 93

60. rokov

Juliana BEŽÁKOVÁ	č. 345
Anton BIELIK	č. 177
Marián IMRICH	č. 105
Jarmila TAŠÁROVÁ	č. 623
Agnesa BIELIKOVÁ	č. 178
Jarolín BAJŽÍK	č. 28

70. rokov

Agnesa TROKANOVÁ	č. 588
------------------	--------

Anton TAŠÁR	č. 283
Anna HORŇÁKOVÁ	č. 355
Jarolím CHALUPNÍK	č. 233

75. rokov

Brigita DOHNALOVÁ	č. 254
Michal TAŠÁR	č. 106

80. rokov

Anna TVRDOŇOVÁ	č. 475
Eva ZAGRAPANOVÁ	č. 579

85. rokov

Mária LAŠŠOVÁ	č. 846
---------------	--------

92. rokov

Mária PÁNISOVÁ	č. 410
----------------	--------

93. rokov

Anna MARČEKOVÁ	č. 332
----------------	--------

97. rokov

Helena KAZÍKOV	č. 265
----------------	--------

Navždy nás opustili

vo veku 68 rokov	
Marta KYJÁCOVÁ	č. 35
vo veku 70 rokov	
Anton TREMKO	č. 829
vo veku 76 rokov	
Stanislav KOHÚT	č. 598
vo veku 89 rokov	
Helena KAZÍKOVÁ	č. 280

Absolventi hláste sa na úrade práce

Zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie po ukončení strednej/vysokej školy je dobrovoľné, t.j. nehovoríme o povinnosti, ale o možnosti stať sa evidovaným uchádzačom o zamestnanie.

U absolventov vysokých škôl sa za ukončenie sústavnej prípravy na povolanie považuje deň vykonania štátnej záverečnej skúšky. Ak si absolvent vysokej školy podá žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie do 7 kalendárnych dní od vykonania štátnej skúšky, úrad ho zaradí do evidencie odo dňa nasledujúceho po vykonaní skúšky. Ak to však nestihne v tejto lehote, úrad zaradí do evidencie uchádzačov o zamestnanie absolventa odo dňa osobného podania žiadosti.

V prípade, ak si absolvent I./II. stupňa vysokej školy podal prihlášku alebo bude ďalej študovať na II./III. stupni, úrad prevezme jeho žiadosť a rozhodne až po doručení rozhodnutia o prijatí resp. neprijatí na ďalšie štúdium. Ak bol napr. absolvent II. stupňa vysokej školy prijatý na štúdium III. stupňa, t.j. pokračuje v sústavnej príprave na povolanie, úrad ho do evidencie nezaradí.

Absolventovi strednej školy stačí podať žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie do 7. septembra daného kalendárneho roku, nakoľko aj preňho platí 7 dňová lehota, ale absolvent strednej školy je považovaný za nezaopatrené dieťa do 31. augusta a rodičovi ešte za toto obdobie patrí prídavok na dieťa. Absolvent strednej školy si však žiadosť môže podať aj skôr, bezprostredne po vykonaní maturitnej skúšky, ak o to má záujem.

V takomto prípade rodičovi nepatrí prídavok na dieťa.

V prípade, ak bude absolvent strednej školy pokračovať v štúdiu na vysokej škole, t.j. ak si podal prihlášku na štúdium na vysokú školu, žiadosť o zaradenie do evidencie mu stačí podať do 7. septembra, ale len v prípade, ak na štúdium nebol prijatý. Ak na vysokoškolské štúdium prijatý bol, úrad ho do evidencie nezaradí.

Ak si absolvent nepodá žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie v zákonom stanovenej lehote, je považovaný za dobrovoľne nezamestnaného, z čoho mu vyplýva zákonná povinnosť hradiť si povinné zdravotné poistenie resp. doplatiť si alikvotnú časť

Kto má nárok na dávku v hmotnej núdzi

Na pomoc v núdzi má nárok každý, kto platí alebo v minulosti platil odvody. Žiadosť o príspevok či dávku v hmotnej núdzi musíte poslať na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste vášho trvalého bydliska (ÚPSVR Trenčín).

Ten sa bude zaujímať nielen o vaše príjmy, ale aj o vaše majetky. Až potom rozhodne, či máte nárok na takúto podporu a v akej výške.

Pri hodnotení hmotnej núdze sa spoločne posudzujú aj manžel či manželka, rodičia a nezaopatrené deti.

Príjmy pri posudzovaní hmotnej núdze

Do príjmu sa vám po novom započíta aj 75 percent zo zárobku, ktorý ste získali na základe dohody o vykonaní práce. Naopak, nezarátajú vám jednorazové náhodné príjmy. Patria k nim okrem iných aj tieto príspevky:

- na stravu,
- na cestovné,
- na ubytovanie dobrovoľníka pri dobrovoľníckej činnosti,
- vrátený preplatok dane a preplatok na preddavkoch do 50 Eur,
- doplatok k dôchodku v súvislosti s valorizáciou,
- vrátený preplatok na poistnom na verejné zdravotné poistenie.

Príspevok na bývanie

Ak žijete v nájomnom byte alebo rodinnom dome, kde je viac nájomcov, a zároveň spĺňate podmienky určené zákonom o pomoci v hmotnej núdzi, príspevok na bývanie sa vypláti iba jednému z vás.

Aktivačný príspevok

Ak pracujete pre obec a robíte menšie obecné služby, podľa nových pravidiel sa pre vás sprísňujú podmienky, na základe ktorých získate nárok na aktivačný príspevok. Po novom sa určí minimálny počet hodín pri vykonávaní tejto práce na 10 týždenne a maximálny počet hodín na 20 týždenne.

Pri vzniku nároku na aktivačný príspevok na základe výkonu menších obecných služieb sa rozšíria možnosti vykonávať tieto služby aj pre rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ktorej zriaďovateľom je obec.

Posudzovanie hodnoty auta

Už nebudete potrebovať znalecký posudok, postačí vám odborný posudok znalca, prípadne faktúra. Navyše preukazovanie hodnoty auta sa nebude vyžadovať v prípade, že má viac ako 10 rokov. Ak máte auto staršie ako 20 rokov, naň sa nebude prihliadať vôbec.

Dávka pre školáka

Dávka v sume 17,20 eura (nárok na ňu má dieťa v hmotnej núdzi, ktoré si riadne plní povinnú školskú dochádzku) sa bude pri posudzovaní hmotnej núdze započítavať.

Týmto krokom sa má odstrániť stav, keď môže mať rodina, ktorá sa svojím príjmom ocitne tesne nad hranicou nároku na dávku v hmotnej núdzi, celkový príjem nižší ako rodina v hmotnej núdzi.

pokračovanie na str. 7

Ochranný príspevok

Dostanete ho iba v prípade ochorenia a nárok naň máte najviac 3 po sebe nasledujúce mesiace. Čas poberania ochranného príspevku sa môže predĺžiť najviac na 12 mesiacov po sebe, to však musí potvrdiť posudkový lekár.

Aktivačný príspevok pre nepľnoletých

Nárok na aktivačný príspevok majú len plnoleté fyzické osoby. Zoapatrené nepľnoleté deti (ukončili školu a nedovršili 18 rokov) môžu dostať aktivačný príspevok iba vtedy, ak súvisí so vzdelávacími aktivitami, napríklad pri štúdiu popri zamestnaní. Pri zisťovaní hmotnej núdze a pomoci v hmotnej núdzi sa spoločne posudzujú:

- manžel, manželka,
- rodičia a nezaopatrené deti žijúce s nimi v domácnosti,
- rodičia a ich deti do 25 rokov, ktoré nemajú príjem alebo majú príjem najviac vo výške minimálnej mzdy a žijú s nimi v domácnosti. Netýka sa to detí, ktorým v čase evidencie uchádzačov o zamestnanie vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti, a detí, ktorým sa vypláca invalidný dôchodok. Fyzické osoby sa neposudzujú spoločne, ak nežijú v domácnosti preto, lebo dostávajú pomoc v krízovej životnej situácii a bývanie podľa § 62 ods. 1 zákona č. 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Ďalším dôvodom je, že sa o takého človeka starajú v resocializačnom stredisku pobytovou formou.

Čo je núdza

Dávky v hmotnej núdzi sú určené rodinám, ktorých príjem nedosahuje výšku životného minima, teda sumu 194,58 Eur. Pri posudzovaní nároku na dávku úrad preverí aj váš majetok.

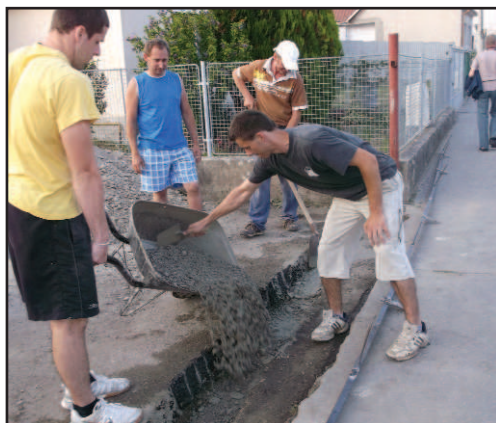
Za majetok sa považujú:

- hnutelné veci,
- nehnuteľné veci,
- práva alebo iné majetkové hodnoty.

Oprava brány a obnova garáže hasičskej zbrojnice

Ako ste si mohli mnohí všimnúť areál hasičskej zbrojnice prešiel úpravou. Nakoľko bol problém s bránou (či už estetický, ale aj funkčný), rozhodli sa členovia DHZ

opraviť, respektíve ju vymeniť. Finančné prostriedky na nákup oceľových profilov a príslušenstva poskytla obec a samotné práce si vykonali členovia v rámci svojho voľného času. Zrealizovali aj obnovu náterov a opravu osvetlenia v garáži. Chcem sa touto cestou všetkým poďakovať za vykonané práce a materiálnu pomoc pri spomenutých obnovách.

Horňák Mário

Občan si má pomôcť v hmotnej núdzi:

- užívaním svojho majetku,
- správou svojho majetku,
- predajom alebo prenájomom svojho majetku.

Aké dávky môžete dostať od štátu

Kto	Dávka v hmotnej núdzi
Jednotlivec bez detí	60,50 Eur
Jednotlivec s 1 až 4 deťmi	115,10 Eur
Jednotlivec s viac ako 4 deťmi	168,20 Eur
Dvojica bez detí	105,20 Eur
Dvojica s 1 až 4 deťmi	157,60 Eur
Dvojica s viac ako 4 deťmi	212,30 Eur
Navýšenia	suma
Pre tehotnú ženu od 4. mesiaca	13,50 Eur
Pre rodiča s dieťaťom do 1 roka 1	3,50 Eur
Pre dieťa, ktoré si plní povinnú školskú dochádzku	17,20 Eur
Príspevky k dávke	suma
Príspevok na zdravotnú starostlivosť	2,00 Eur
Aktivačný/Ochranný príspevok	63,07 Eur
Príspevok na bývanie - jednotlivec	55,80 Eur
Príspevok na bývanie	
- pre viac spoločne posudzovaných osôb	89,20 Eur

Autobusové zastávky

Obec Omšenie podala cez Miestnu akčnú skupinu Mikroregiónu Teplička (MAS) žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci Opatrenia 3.4.1. Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo a 3.4.2. Obnova a rozvoj obcí na projekt: Rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok v obci Omšenie a Výstavba

rekonštrukcia chodníka v obci Omšenie vo výške 40 919,00 Eur a pre projekt: Rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok v obci Omšenie 20 315,00 Eur. V mesiaci júl - august 2013 už bola zrealizovaná rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok.

lávky a rekonštrukcia chodníka v obci Omšenie.

Rozhodnutím poskytovateľa podpory - Pôdohospodárskej platobnej agentúry, Dobrovičova 12, Bratislava bol dňa 22.5.2013 obci schválený príspevok pre projekt: Výstavba lávky a

Pripravujeme...

Jesennú a zimnú burzu detského ošatenia a obuvi

ktorá sa uskutoční 24.9.-26.9. 2013 v spoločenskej miestnosti na 1.poschodí obchodného domu v Omšeni

Zber vecí: 24.9.2013 od 8.30 hod - 17.30 hod.

Predaj: 25.-26. 9.2013 od 8.00 hod - 17.30 hod.

26.9.2013 od 13.00 hod - odovzdávanie nepredaných vecí
Zberať sa budú iba čisté a vyžehlené veci.

Mladí hasiči úspešne reprezentovali

Naši mladí hasiči v zložení dvoch desaťčlenných družstiev úspešne prezentovali svoju zručnosť najprv v máji na súťaži Červených bleskov v Opatovej kde celkovo získali prvú priečku a odniesli si putovný pohár. Na okresnom kole hry PLAMEN

2013 konanej 8.juna v Mníchovej Lehote súťažili v kategóriách chlapci a dievčatá, najskôr v štafete 400 m cez prekážky a následne v požiarňom útoku CTIF. V uvedených súťažiach obsadili druhé a tretie miesto, no po nich nasledovala súťaž o najlepšiu požiarňu útok s vodou, kde naši chlapci časom 26,28 s jasne prekonalí svojich rovesníkov a zaslúžene si odniesli pohár za prvé miesto. Patrí im veľké poďakovanie. Pevne verím,

že im elán vydrží a v jesennom kole, ktoré budeme organizovať u nás v Omšeni

začiatkom októbra, zopakujú svoje zručnosti.

Horňák Mário

OKIENKO TJ ŽIHLÁVNÍK

Vážení športoví priatelia, opäť ožilo futbalové dianie v našej obci a naplno sa rozbehol ročník 2013-2014. Tento rok máme zastúpenie iba v dvoch kategóriách - dospelí, ktorí si po ťažkom 1.roku v novej súťaži ako nováčik udržali príslušnosť v II.triede sever a žiaci, ktorí účinkujú v II.triede skupina A. Dorast sme pre malý záujem hráčov a ich problémy s dochádzkou na tréningy a zápasy vo vlaňajšom ročníku do súťaže neprihlásili.. Kým naši žiaci odohrali ešte len prvé kolo, v ktorom vyprášili svojich rovesníkov z Trenč.Teplej 7:2, dospelí majú za sebou kolá štyri. V mužstve dospelých však muselo vedenie TJ koncom jarnej časti a za chodu súťaže riešiť dosť vážne oddielové problémy. Podarilo sa a od začiatku novej sezóny funguje mužstvo v plnom nasadení a podľa predstáv vedenia TJ pod taktovkou osvedčeného trénerského tandemu J & J (Tvrdoň-Dvorský) nad očaká-

vanie dobre, pretože po 4 kolách nazbieralo 12 bodov s impozantným skóre 12:0 !! V mužstve nastalo niekoľko zmien, z posíl pribudol Marián Horňák, ktorý sa vrátil z hostovania z Motešíc, Patrik Dorička, ktorý naopak prišiel na hostovanie zo Svinnej, Martin Kopčan, ktorého sme získali z Trenč.Teplic, z vlastného dorastu pribudol Braňo Homola, na hostovanie do Trenč. Teplej odišiel Kristián Barinka. Zmeny v mužstve, zdá sa, prospeli a oproti jari sa zlepšil nielen herný prejav, ale - čo je veľmi dôležité - do mužstva sa vrátil kolektívny duch, obnovila sa súdržnosť mužstva, ktoré sa opäť vnútorné stmelilo a robí zatiaľ nášmu diváckemu publiku, ktoré je najpočetnejšie v okresných súťažiach, iba radosť. Po domácej výhre 2:0 nad nepríjemnou Neporadzou sme spôsobili víťazstvom 4:0 v Dolnej Porube malú senzáciu na Považí! Hneď na to sme doma v nervy drásajúcom zápase až v závere 2.gólom zlomili nebezpečné Kľúčové

a o týždeň sme 4:0 vypravili kvalitného súpera z Dolného Sria, ktoré nám rok predtým u nich doma naložilo 5:0. Požičané sme teda poctivo vrátili a pre všetkých súperov dosť prekvapujúco, ale zaslúžene, vedíme súťažný pelotón. V našom mužstve sa snúbi hráčska kvalita, mladosť i skúsenosť, je v ňom zdravá konkurencia a káder je dostatočne široký s kvalitnou lavičkou, nech na nej sedí ktokoľvek z hráčov. Patrik Dorička oživil útok a "potiahol" do vyššieho herného levelu Erika Malu i na jar menej výrazného Kamila Bielika. Janko Tvrdoň sa stal pevným pilierom obrany, vo výbornej forme sa predváža Domino Homola, úžasnú prácu odvádza klenot mužstva Jožko Jantošovič, rozohrávku spoľahlivo diriguje elegantný Zdeno Kijačík a takto by som mohol menovať všetkých hráčov. Pohľad na tabuľku je síce veľmi príjemný a pôsobivý, ale je a bude dôležité nepodľahnúť emóciám a zostať pri zemi. Je jasné, že odteraz zbystrili pozornosť všetky mužstvá, najmä tie, ktoré poškľučujú po postupe a každý súper sa

bude snažiť zastaviť naše víťazné ťaženie. Nech bude akokoľvek, treba mať na zreteli, že futbal je len hra, ktorou sa bavia hráči a ktorou zabávajú ľudí. To je základné poslanie nielen futbalu, ale športu vôbec. Úspechy, méty a víťazstvá sú odmenou za drinu, obetovaný čas a snahu baviť iných, sú čerešničkou na torte, je to niečo navyše. Dnes sa mužstvu darí a je hore, inokedy to zase môže byť opačne. Aj to však je súčasť krásnej hry, nazývanej futbal. Tak by to mal chápať každý dobrý divák. My takých divákov máme a na to môžeme byť v Omšeni hrdí. Rovnako tak na hráčov i trénerov, ktorí sa futbalové poslanie v rámci svojich obyčajných ľudských možností snažia naplňovať najlepšie, ako vedia. Netreba však preceňovať doterajšie, iba začiatkové úspešné účinkovanie, čakajú nás ďalšie ťažké zápasy i etapy účinkovania. Pretože, ako som už pred časom spomínal, v tejto súťaži niet slabých mužstiev, sú tu len dobré a lepšie.

*Igor Malo,
predseda TJ Žihlávnik*